

[Lowzow]

problemer for landbrugsordningerne, når vi får disse lande med ind. Der må derfor en politik til, som fører henimod en løsning af disse problemer.

Men vi må sige, som jeg sagde det for nogle dage siden om fiskeriet: dansk landbrug er afhængigt af EF. Det er en nødvendighed for de danske landmænd, at vi har det europæiske marked som et hjemmemarked. Det er en nødvendighed for os, at vi får en prisudvikling og en struktur på priserne i Det europæiske Fællesskab, som passer til dansk landbrug. Vi har intet alternativt marked til at dække vores grundproduktion. Det vil ikke sige, at vi ikke skal søge at eksportere i højeste grad uden for Europa, søge at opdyrke nye markeder, men vores økonomiske basis vil i overskuelig tid fremover komme fra Det europæiske Fællesskab, som derfor er altafgørende. Det, vi opnår på det europæiske marked med de europæiske ordninger, kan imidlertid ved en fejlslagen dansk generel politik og specielt ved en fejlslagen politik i landbrugshenseende fra den nationale regering ødelægges helt og totalt, så det ikke bliver muligt at udnytte de ting, der ligger i de europæiske ordninger, i det europæiske prisniveau, til fordel for den danske landbrugsproduktion og til fordel for den danske forbruger.

Formanden:

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00, hvor vi først går til punkt 4 på dagsordenen: Spørgsmål til ministrene.

Mødet udsat kl. 12.01

Mødet genoptaget kl. 13.00

Meddelelser fra formanden:

Første næstformand (Grete Hækkerup):

I skrivelse af dags dato meddeler finansministeren, at han i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 3, ønsker at give tinget en *skriftlig redegørelse om de offentlige investeringer*.

(Redegørelse nr. IX).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Man gik først til dagsordenens punkt 4, som var:

4) Spørgsmål til ministrene.

1) Til *ministeren for kulturelle anliggender* af:

Poulsgaard (FP):

»Finder ministeren det rimeligt, at Vestjydsk Symfoniorkester i Esbjerg kun indspiller 26.773 kr. i entréindtægt på en sæson, når udgiften til orkestret er 2,1 mill. kr. pr. år, og vil ministeren drage omsorg for, at dette misforhold ikke kan fortsætte?«

(Spm. nr. 701).

Skriftlig begrundelse.

Der henvises til artiklen i Jyllands-Posten den 24. april 1978.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Finansudvalget gav i maj 1967 tilslutning til ansættelse af 10 professionelle musikere med løn som landsdelsorkestermusikere ved Vestjydsk Symfoniorkester fra den 1. september 1967.

Baggrunden for ansøgningen var, at der i Esbjerg og i egnen omkring Esbjerg havde manifesteret sig en levende og stadig voksende interesse for musik og musikaktivitet på en række forskellige områder. Ved ansættelse af musikere ville der kunne ventes en yderligere aktivisering af musiklivet i hele området. Der blev tilført symfoniorkestret nye, kvalificerede professionelle kræfter, og dermed kunne orkestrets standard blive højnet, der blev skabt nye muligheder for en øget koncertvirksomhed med varierende kammermusikensembler til gavn for musiklivet i landsdelen, og endelig blev der tilvejebragt en effektiv løsning af lærerproblemet på Vestjydsk Musikkonservatorium.

Når det gjaldt økonomien, så blev det fastlagt, at musikernes koncert- og undervisningsindtægter skulle indgå i orkestrets driftsregnskab på linje med orkestrets egne indtægter i øvrigt. Midlerne til driften derudover blev sikret ved ligelige tilskud fra staten og fra kommunal side, for statens vedkommende med hjemmel i den dagældende orkesterlovs § 4.

[Ministeren for kulturelle anliggender]

Den beskrevne flerstrengede ordning blev konfirmeret af Folketinget gennem vedtagelsen af lov nr. 306 af 10. juni 1976 om musik. Der kan man se på lovens § 7, der omfatter den her omtalte orkesterinstitution.

Vedrørende institutionens driftsregnskab for 1977 kan jeg bekræfte, at det udviser en bruttoudgift på ca. 2,1 mill. kr. Til dækning heraf har staten ydet et tilskud på 907.000 kr., svarende til den kommunale andel. Det herefter resterende beløb på ca. 287.000 kr. hidrører fra institutionens egne indtægter.

Det er rigtigt, at billet- og abonnementsindtægter ved orkestrets symfonikoncerter, efter at momsens er afregnet, har udgjort 26.773 kr., men det er jo kun en enkelt indtægtspost. Hvis man vil foretage en loyal bedømmelse af institutionen og dens virke, så må det kræve, at indtægtsposten vurderes i sammenhæng med de øvrige indtægter, hidrørende fra kammermusikvirksomheden, nemlig 39.600 kr., og fra konservatoriets indbetalinger for undervisning, 223.000 kr., ligesom man i vurderingen også må tage hensyn til institutionens forpligtelser og virksomhed i det hele taget. Jeg kan i den forbindelse oplyse, at orkestret i 1977 har afholdt 10 orkesterkoncerter i amtet, 6 i Esbjerg, hvor der har været fuld tilslutning. Kammermusikensemblet har givet 37 koncerter, heraf 26 i amtet, samt en række skolekoncerter, radioproduktioner og en hel række andre ting.

De regnskabsmæssige oplysninger, bedømt ud fra et helhedssynspunkt og alle forudsætninger taget i betragtning, giver derfor ikke anledning til kritik.

Vestjysk Symfoniorkester har med sin særlige struktur og med sine særlige formål nu virket i ca. 11 år. Institutionen har vist sig levende og bærekraftig, og den har aldeles udmærket indfriet forventningerne ved ordningens gennemførelse og medvirket til, at Danmark kulturelt ikke er skævt.

Poulsgaard (FP):

Jeg vil da gerne starte med at takke ministeren for en udførlig redegørelse. Om jeg så også vil takke for svaret, ved jeg ikke rigtig.

Jeg har spurgt ministeren, om han finder det rimeligt, at et symfoniorkester i Esbjerg kun kan indspille 26.773 kr. Jeg fik nu at vide, at ministeren faktisk fandt, at det var rimeligt. Ministeren nævnte nogle tal, og jeg

får det til, at det bliver små 300.000 kr. i alt, symfoniorkestret så har spillet ind. Men derfra og til de 2,1 mill. kr., som det koster skatteyderne, er der et mægtigt stort spring. Det er jo det sædvanlige: fremskridtspartiet har sin mening, og kulturministeren har sin mening.

Det, vi vel efterhånden kunne begynde at snakke om, er ikke, som der står i Vestkysten, at Poulsgaard er vred på symfoniorkestret. Jeg er aldeles ikke vred på symfoniorkestret, men jeg er vred over, at skatteyderne skal tvangsindlægges til at betale til den slags ting. Jeg er også en lille smule skuffet over, at når vi bruger disse store summer til musikudfoldelse og andre ting, så er det de gamle, de veletablerede grene, der hele tiden skal tilgodeses. Hermed være ikke sagt, at det så var godt at få lukket op for godteposen til kvindehalløj og andre festivaler, og hvad man kan finde på.

Når de bevisligt kun kan spille 26.000 kr. ind, når man ved, hvad man giver for billetter, når det er en beat- eller popgruppe, der holder koncert, hvor billetterne er mange gange dyrere, de kan spille meget, meget store summer ind, så er der altså et eller andet, hr. minister, der tyder på, at der ikke er den store interesse. Det har ingenting at gøre med at trække landet kulturelt skævt, men der er ikke den store interesse for den slags ting, og så mener jeg, at det var ministerens opgave at se til, at vi fik en mere retfærdig fordeling.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Jeg har faktisk ikke mange bemærkninger at gøre til hr. Poulsgaard. Der er altså en kløft imellem den opfattelse, som fremskridtspartiet har, og den, som jeg har, med hensyn til, hvordan kulturlivet skal udvikle sig her i landet.

På den måde, som hr. Poulsgaard skitserer det, ville det være en lille og udvalgt, privilegeret gruppe, der havde glæde af det og havde råd til at betale. Mennesket lever altså ikke af brød alene, der er også andre ting i tilværelsen. Og dér er det altså vores opgave, for at alle kan få andel i det, der ligger ud over hverdagen, at sikre ordninger, som kan gøre det muligt for dem at opleve det, og hvor man, ved at man bærer det i fællesskab,

[Ministeren for kulturelle anliggender]

kan billiggøre det for den enkelte og ikke overlader det til den enkelte, der skal være privilegeret for at få andel i det.

Poulsgaard (FP):

En ting kan ministeren og jeg blive enige om: der er ting, der skiller os ad.

Ministeren taler om at have råd til at betale. Jeg nævnte lige før, hvad de unge var parat til at betale for at komme ind til popkoncerter og andet, og ministeren ved også, hvilke billetterpriser der tages dér. Jeg har en meget, meget lumsk anelse om, at de, der går til koncerter med symfoniorkestre og den slags ting, er de såkaldt bedrestillede. Det har jeg en meget, meget lumsk anelse om. Så er det, jeg siger, at det er asocial kulturpolitik, at de mindrebemidlede over skattebilletten skal være med til at betale til de bedrestillede. Det kan vi nok ikke blive enige om, men all right.

Hermed sluttede spørgsmålet.

2) Til *ministeren for kulturelle anliggender* af:
Poulsgaard (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvor stor den støtte er, som teatergruppen Skifteholdet skal have til den påtænkte rejse til den kommunistiske ungdomsfestival på Cuba, hvortil der sendes 8 skuespillere?«

(Spm. nr. 743).

Skriftlig begrundelse.

Det er jo ingen hemmelighed, at der er kredse i socialdemokratiet, der ønsker en socialdemokratisk kulturpolitik, men at man ligefrem ønsker at støtte en kommunistisk ungdomsfestival, er noget helt nyt. Derfor mener spørgeren, at folketinget har krav på at få disse tal på bordet, således at folketingets flertal klart og utvetydigt kan meddele kulturministeren, at man nu ikke længere vil være med til at finansiere diverse venstreorienterede grupper.

Vi ved alle, at man gerne fra socialdemokratiet støtter de oprørsbevægelser i Afrika, der støttes af Cuba.

Man kan vel forvente, at såfremt folketinget ikke sætter en stopper for disse teatergruppers rejser og aktiviteter, vil vi opleve, at skatteyderne skal betale for at sende teatergrupper ned for at hylde diktaturregimet, når

de cubanske tropper har fået indført diktatur i Afrika.

Poulsgaard (FP):

Ja, dette har også noget med kultur at gøre. Jeg vil da også gerne ud at rejse for skatteyderbetalte midler; det kunne være meget sjovt at komme ned til Castro og se, hvordan han havde det. Det Cuba, som vi støtter, hvor vi via ministerens kollega fru Lise Østergaard hjælper nede i Afrika og andre steder, skal vi nu til at udveksle musikfestival med. Socialdemokratiske ministre har aldrig lagt skjul på, at de er imod undertrykkelse og imod, at menneskerettighederne bliver trådt under fode, men det er det, Cuba er i færd med f. eks. i Afrika.

Ministeren, der er vældig velvillig over for næsten alt og alle, bare det har en socialistisk islæt, har nu også givet penge til, at denne teatergruppe skal til Cuba. Hvor længe skal skatteyderne blive ved med at betale, for at de skal ud og have en sjov ferie? Det er sådan nogle ting, som vi er nogle stykker der meget gerne vil have et svar på fra ministerens side.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Jeg kan da konstatere en pludselig nyorientering hos hr. Poulsgaard, idet han skam gerne også vil ud at rejse for skatteydernes penge. Jeg skulle da gerne medvirke til at sende hr. Poulsgaard til Cuba, men om cubanerne bliver glade for det, ved jeg ikke.

Se, der er jo et flertal her i folketinget, der har vedtaget finansloven, hvor der også er opført beløb, der bl. a. kan bruges til kulturelle udvekslinger. Det er heraf, ministeriet har ydet tilskud på 4.100 kr. til hver af de 8 deltagere fra Fiolteatret – ikke Skifteholdet, som hr. Poulsgaard mener – til deltagelse i den 11. internationale verdensungdomsfestival på Cuba fra den 27. juli til 5. august i år. Der er altså tale om tilskud på 32.800 kr. Hermed er spørgsmålet i og for sig besvaret.

Jeg vil dog gerne sige til hr. Poulsgaard, at der på den pågældende festival vil blive deltagelse både fra socialistiske og ikke-socialistiske lande, og jeg ved også, at der blandt deltagerne vil være helt upolitiske organisationer og grupper. Ministeriets støtte til Fiolteatret er givet på baggrund af teater-

[Ministeren for kulturelle anliggender]

rådets anbefaling. Meningen er at præsentere dansk teater, at give skuespillerne mulighed for at hente nye ideer og impulser. Der er tale om et helt normalt led i internationalt kulturelt samarbejde, som finder sted på tværs af politiske skillelinjer.

Jeg synes egentlig, at hr. Poulsgaard, som er sådan et godt menneske, og som vil fred i verden og forståelse mellem folk og nationer, skulle glæde sig over, at Danmark er med til at slå bro over de modsætninger, der findes, og over, at socialistiske og ikke-socialistiske lande kan mødes i et kulturelt arrangement.

Poulsgaard (FP):

Hvor længe varer det med paradiset? Ministeren skulle da nødtigt få den opfattelse, at jeg er blevet tosset efter at komme ud og rejse for skatteyderpenge, det vil jeg bekæmpe til hver en tid. Jeg sagde, at der da var mange danskere, der har noget kedeligt, noget gråt og noget trist arbejde, der udmærket kunne tænke sig at få et tilskud, så de kunne komme til Cuba, Bermuda eller andre steder; det tror jeg da gerne.

Jeg vil da også meget gerne være med til en udveksling af ideer og værdier over landegrænserne, men jeg foreslår altså, at det foregår på frivillighedens basis, at man selv betaler, og at man ikke tvangsindlægger. Man må vel også fra officiel dansk side have en eller anden holdning, og jeg synes nok, at med den holdning, som Cuba har vist ved den politik, det fører i Afrika, var det ikke lige stedet, man skulle begynde at søge forståelse.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Nu vil hr. Poulsgaard altså ikke ud at rejse – man har jo et standpunkt, til man tager et nyt.

Jeg tror, at det er vigtigt netop i en sådan henseende på kulturel basis at mødes og at drøfte ting blandt unge mennesker. Jeg vil da også gerne sige, at jeg tror, det er væsentligt, at man tager disse spørgsmål op. Hvis man siger, at de skal rejse alene og frivilligt og skal betale selv, hvilke muligheder har unge mennesker så? Ingen, og så er det de andre, der kommer alene.

Når hr. Poulsgaard ikke vil til Cuba, så vil jeg da spørge, om han kunne tænke sig at komme et sted hen, hvor peberet gror.

Melchior (CD):

To små tillægsspørgsmål til kulturministeren, selv om han så må op igen, hvis han da vil gøre mig den tjeneste at svare.

Nu hvor vi har talt om, hvorvidt hr. Poulsgaard vil eller ikke vil ud at rejse, vil jeg da gerne spørge, om ministeren kan bekræfte det bestemte indtryk, jeg har, nemlig at adskillige af hr. Poulsgaards partifæller gang på gang har været ude at rejse, som hr. Poulsgaard kalder det, »for skatteydernes penge«, men altså med et formål for disse rejser, går jeg ud fra. Om de får noget ud af rejserne, må de jo selv om. Det var det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er, om ikke kulturministeren kan være enig med mig i den betragtning, at en efterkommelse af de betragtninger, hr. Poulsgaard her har gjort gældende om en mere restriktiv kurs over for Cuba, så også uden vidtdreven konsekvens måtte føre til en tilsvarende boykot og tilbageholdenhed over for andre lande. Det ville så gå ud over f. eks. sportssamkvem eller kulturelt samkvem med f. eks. Sydafrika. Jeg regner ikke den ene for bedre eller værre end den anden – det er svært for mig at måle – men jeg vil blot høre, om kulturministeren er enig med mig i, at man ikke kan have ét sæt moralregler over for én gruppe af lande og et andet sæt moralregler over for en anden gruppe af lande, der vitterlig også træder menneskerettighederne under fode, og det er mig bekendt, at fremskridtspartiet ikke støtter en tilsvarende boykot f. eks. over for Sydafrika.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Det første spørgsmål kan jeg svare bekræftende til. Der er mange af fremskridtspartiets medlemmer – og det er helt normalt – der deltager i rejser og arrangementer i fuld udstrækning både indenlands og udenlands.

For det andet kan jeg sige, at dobbeltmoral jo er en uhyggelig ting, ikke mindst i politik. Og hvis man skulle have den opfattelse, som hr. Poulsgaard giver udtryk for, så ville der blive tale om en endnu større dobbeltmoral.

Hermed sluttede spørgsmålet.

3) Til *undervisningsministeren* af:

Gertrud Stjernholm Nielsen (DKP):

»Hvordan vil ministeren sikre, at de unge, som til august skal starte anden del af EFG-uddannelsen med et længere skoleophold, og som ikke har kunnet skaffe den fornødne praktikaftale forinden, får mulighed for at forblive i uddannelsen, herunder at påbegynde og gennemføre det nævnte skoleophold med løn?«

(Spm. nr. 771).

Skriftlig begrundelse.

Inden for det grafiske område, levnedsmiddelområdet og serviceområdet starter anden del af EFG-uddannelsen typisk med længerevarende skoleophold (op til 30 uger). Den fortsatte eksistens af den traditionelle mesterlære, den kendsgerning, at der skal tegnes praktikaftale med virkning længe før selve praktikopholdets start, samt den kendsgerning, at Arbejdsgivernes Elevrefusion kun yder arbejdsgiveren delvis refusion for skolelønnen, skaber selvsagt praktikpladsproblemer. For øjeblikket er det tilsyneladende mest gælt inden for frisørfaget.

Et hurtigt initiativ er påkrævet, da Arbejdsgivernes Elevrefusion i år har nægtet at yde refusionsbeløbet på 400 kr. om ugen til de unge, der på grund af manglende praktikaftale ellers ikke kan få løn under det første skoleophold.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Må jeg begynde med at konstatere, at der endnu er mere end en måned til dette basisårs afslutning, og at der er mere end 2½ måned til det nye skoleårs begyndelse. På denne baggrund er der grund til at tro, at der stadig vil blive indgået mange uddannelsesaftaler i rette tid.

Må jeg dernæst bemærke, at spørgsmålet i virkeligheden er to spørgsmål. Der spørges om, hvordan jeg vil sikre, at eleverne kan påbegynde anden del, og at eleverne kan få løn fra andendelens begyndelse.

Ifølge EFG-loven er det den pågældende elevs arbejdsgiver, som skal betale løn under skoleophold. Der er ikke hjemmel til, at staten yder nogen betaling ud over de tilfælde,

hvor staten er arbejdsgiver. Man kunne jo overveje at tilvejebringe en sådan hjemmel, hvis der var politisk mulighed for det, men det er der ikke. Jeg har derfor ikke mulighed for at sikre, at elever, som ikke har indgået en uddannelsesaftale, kan få løn under anden dels skoleophold.

Derimod vil det, uden at skaffe særlig hjemmel, i lighed med sidste år være muligt at tillade eleverne at gennemføre det indledende skoleophold på anden del, selv om de ikke har en uddannelsesaftale. Men det vil altså indebære, at disse elever henvises til at dække deres leveomkostninger selv uden løn i denne periode, dog er de omfattet af enten ungdomsydelsen eller uddannelsesstøtten.

Må jeg også nævne, at en generel tilladelse meget vel kan tænkes at køle arbejdsgivernes interesse for at indgå aftaler før det tidspunkt, hvor eleverne skal møde i virksomhederne. Af disse grunde mener jeg ikke, at denne løsning er ønskelig.

Derimod kan jeg oplyse, at uddannelsernes struktur er ved at blive ændret. Dette arbejde, hvori fagene skal medvirke, er endnu ikke afsluttet. Men foreløbig kan jeg nævne, at strukturen inden for de grafiske fag og levnedsmiddelfagene nu er ændret, således at fagfotografer, bogbindere samt kokke, tjenere m. fl. starter med praktikophold på anden del. Inden for servicefagene har fagene indstillet, at der ikke sker ændringer i det kommende skoleår. Ministeriet har dog taget initiativ til drøftelser med henblik på ændringer, særlig vedrørende frisørfaget, som er langt det største.

Sammenfattende kan jeg sige, at jeg ikke på nuværende tidspunkt ser mulighed for at iværksætte særlige foranstaltninger til sikring af, at de pågældende elever kan påbegynde andendelsuddannelserne med løn. Problemet skal i første række løses ude omkring i de enkelte fag, men jeg agter at fortsætte bestræbelserne på gennemførelse af forsvarlige ændringer i de enkelte uddannelsers struktur.

Gertrud Stjernholm Nielsen (DKP):

Jeg er da også klar over, at der er tid fra nu af og til skoleopholdet begynder i august, og håber da også, at de unge mennesker vil kunne skaffe sig praktikpladser inden da. Men jeg er ikke så optimistisk at tro, at de

[Gertrud Stjernholm Nielsen]

vil gøre det alle sammen, og det er de unge mennesker jo heller ikke selv.

Med hensyn til tilladelsen til, at de kan begynde på anden del uden løn, er det jo udmærket, vel at mærke for dem, der har råd til det.

At strukturen bliver ændret, er også udmærket, men det kan tilsyneladende ikke gøres inden august måned, så problemet er, hvad der kan gøres for de elever, vi har nu. Det skulle nemlig være sådan, at problemet skulle overtages af socialministeren, så de skulle have udbetalt penge over bistandsloven.

Hvis man tvinger disse unge mennesker til at holde op med uddannelsen, så er der ud over den menneskelige side af sagen, hvad der for mit vedkommende er den vigtigste, tale om et ressourcespild, dels i form af den investering, det offentlige har haft i forbindelse med basisåret, dels fordi man står med tomme pladser midt i uddannelsesforløbet. Sådan noget er planløshed.

Nu ligger problemet jo i, at der er konkurrence fra den traditionelle mesterlære. Erfaringerne med loven om Arbejdsgivernes Elevrefusion har lige fra starten vist, at loven er mangelfuld. Ikke alene har den skabt problemer for mange hundrede lærlinge, men den har også betydet, at der har været mulighed for at spekulere i at fyre EFG-lærlinge i praktik. Det er f. eks. blevet udnyttet over for EFG-lærlinge på metalområdet, hvor man har fyret flere af disse elever ved afslutningen af praktikopholdet, der jo lå inden for de første tre måneders prøvetid, og disse unge har således ikke kunnet få løn under skoleopholdet.

Jeg ved, Lærlingenes & Ungarbejdernes Landsorganisation i oktober sidste år udarbejdede et forslag til løsning af dette problem ved at foreslå arbejdsgiverbidraget forhøjet fra 8 øre til 16 øre, og jeg vil til slut spørge om ministerens mening om dette forslag.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Jeg har i og for sig besvaret de spørgsmål, fru Gertrud Stjernholm Nielsen har stillet i anden omgang, men jeg skal gerne gentage, at for det første håber jeg – hvad jeg forstod at fru Gertrud Stjernholm Nielsen også gjorde – at de unge vil få nogle praktikpladser.

For det andet sagde jeg, at uddannelsesstrukturen allerede inden for visse fag var ændret, og at ministeriet i øvrigt havde taget initiativ til drøftelser med de fagområder, hvor man ikke på nuværende tidspunkt havde ændret strukturen.

Gertrud Stjernholm Nielsen (DKP):

Jeg takker for svaret, men er stadig væk ikke så optimistisk. Jeg tror nemlig ikke, at man kommer ud over den konkurrence, der er mellem den traditionelle mesterlære og EFG-uddannelserne, medmindre man fjerner den forskel, der ligger i de økonomiske vilkår for den mester, der kommer med en praktikplads. Det, det gælder om for at få en tilbundsående løsning på problemerne ved dette, er, at man fjerner årsagen til spekulation. Det kunne f. eks. gøres ved, at alle arbejdsgivere bidrog til at betale, altså også dem, der ikke påtager sig den byrde, som det måske kan være at have lærlinge, men som måske senere gerne vil have de uddannede, og ved at man gav fuld refusion gennem at fordoble bidragene til ordningen.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Fru Gertrud Stjernholm Nielsen og jeg er jo ikke uenige om, at det er uheldigt, at der er forskellige økonomiske vilkår for lærlingeuddannelserne og EFG-uddannelserne. Derfor prøvede vi da også i sidste folketingsamling, om EFG-loven kunne få et andet indhold. Det kunne den ikke. Der var ikke politiske muligheder for det her i Folketinget, og det vil der heller ikke være i dag.

Hvad angår ændringer af refusionsbeløbene, så er det jo efter det lovforslag, der er vedtaget, opgaven for de repræsentanter, der sidder i styringsgruppen, eller hvad vi nu kalder den, at fastsætte dem, og det har jeg ikke mulighed for at gribe ind i.

Hermed sluttede spørgsmålet.

4) Til *undervisningsministeren* af:

Gerda Møller (KF):

»Hvorledes vil ministeren forhindre Studenterrådet ved Københavns universitet i at arrangere ruskurser, der ikke følger de nye retningslinjer for afholdelse af sådanne?«

(Spm. nr. 774).

[Gerda Møller]

Skriftlig begrundelse.

Ifølge en avisudtalelse i sidste uge siger Ole Sørensen, Studenterrådet ved Københavns universitet, at man ikke kan acceptere, at ruskurserne ikke mere varetages af ældre studerende, og at man føler det som et klart politisk overgreb, hvorfor man vil holde 1978-kurserne efter de gamle regler, og at man næste år vil overveje alternative kurser, hvis der ikke forinden sker ændringer i de nye regler.

Gerda Møller (KF):

Til begrundelsen for det spørgsmål, jeg har stillet, vil jeg tilføje, at i det sidste nummer, jeg har fået af Universitetsavisen, kan man se, at over 1.000 har skrevet under på, at de ønsker at bibeholde disse ruskurser, afholdt på den gammeldags facon.

Nu har vi jo en gang imellem her i folketinget været vidne til, at studenter ikke har opført sig, som de skulle i henhold til de love og regler, vi har. Når jeg har stillet spørgsmålet allerede i dag, så er det simpelt hen for at høre, hvorledes ministeren vil forhindre, at de går i gang med at afholde de kurser, som det nu altså ikke er tilladt at afholde, fordi jeg mener, det er for sent, når de først er begyndt at afholde kurserne.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Efter min opfattelse er der i og for sig ikke noget, der hindrer Studenterrådet ved Københavns universitet i selv at arrangere kurser og møder for de nye studerende. Det helt afgørende er derimod, at de ruskurser, der arrangeres af universitetet selv og for universitetets midler, følger de regler herom, der for nylig er udsendt fra ministeriet. Det påhviler helt klart rektor at påse, at de gældende regler nøje overholdes. Ikke mindst på grund af den uro, der har været om dette spørgsmål, er jeg ikke i tvivl om, at en sådan kontrol vil blive ført.

Gerda Møller (KF):

Jeg takker for svaret. Det var sådan set det svar, jeg ventede at få. Jeg er godt klar over, at det kan være svært for ministeren at give et andet svar.

Det, der, jeg vil ikke sige overraskede mig noget, for jeg har jo læst de vejledninger

igennem, som ministeren har været så venlig også at tilstille undervisningsudvalget, er, at der altså stadig væk vil være mulighed for, at Studenterrådet selv kan lave det, som de kalder alternative ruskurser. Ministeren var selv inde på de uheldige forhold, der har været omkring nogle af kurserne – i et af de svar, vi har fået i undervisningsudvalget, står jo direkte, at de pågældende nye studerende ligefrem er ude for studenterrådshjernevask, og vi har hørt meget i samme retning andre steder fra.

Jeg vil derfor spørge ministeren, om man, hvis det stadig væk finder sted på den måde, når Studenterrådet arrangerer disse alternative ruskurser, kunne tænke sig at se på den støtte, som studenterrådene får, for indirekte bruger de jo så pengene til noget, som ikke kan være i overensstemmelse med det, de egentlig skal bruge pengene til.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Jeg forstod fru Gerda Møllers supplerende spørgsmål sådan, at fru Gerda Møller var opmærksom på, at det ikke var tilladeligt for universitetets midler at afholde disse kurser, og fru Gerda Møller spurgte derfor, om jeg, hvis man brugte nogle af de midler, som man havde opnået ved tilskud, til alternative kurser, da ville ændre på disse midler til Studenterrådet. Det mener jeg ikke umiddelbart at jeg vil. Jeg tror, det vil være fuldstændig umuligt at foretage en afklaring af, hvad der er midler fra det ene, og hvad der er midler fra det andet. Vi giver midler til Studenterrådet, således at det kan varetage de opgaver, som vi igennem lovgivningen selv har pålagt det, og jeg må gå ud fra, at man også bruger bevillingerne på en sådan måde, uden at vi i øvrigt har anden kontrol end den, vi nødvendigvis har igennem regnskaberne.

Steen Folke (VS):

Jeg vil gerne spørge, om ministeren kan bekræfte, at der er en lang tradition for disse ruskurser, som har været forestået af ældre studerende igennem masser af år, om ministeren yderligere kan bekræfte, at disse kurser faktisk i den form, hvor det netop er ældre studerende, der bruger tid og kræfter på at introducere de yngre studerende til studierne, bakked op af lærere og rektorer ved de højere læreanstalter, f. eks. også af rektor

[Steen Folke]

ved Københavns universitet, Morten Lange, og om ministeren yderligere kan bekræfte, at det ikke er faglige grunde, der har fået ministeren til at gribe ind over for disse kurser, men alene politiske grunde, nemlig forsøg på at forhindre studenter af mere kritisk observans i at få indflydelse på de yngre studerendes følsomme tanker på et tidligt tidspunkt i studiet.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Jeg kan besvare de to første spørgsmål bekræftende og det sidste benægtende.

Hermed sluttede spørgsmålet.

5) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:

Freddy Madsen (DKP):

»Vil ministeren støtte de bestræbelser, der er i gang for at oprette en færgeforbindelse mellem Nordsamsø og Århus?«

(Spm. nr. 773).

Skriftlig begrundelse.

I sommeren 1977 har A/S Geoplan, København, for Samsø kommune ladet foretage undersøgelser af mulighederne for en færgeforbindelse mellem Nordsamsø (Vandstedet) og Århus. Undersøgelsen fastslår, at det her skulle være muligt at etablere en forbindelse med en sejltid på under en time.

Dette vil selvsagt have en gunstig indflydelse for Samsøs fremtidige muligheder.

Projektet kræver anlæggelse af en havn og bygningen af en færge.

Prisen på havnen er anslået til ca. 17 mill. kr. og ca. 50 mill. kr. for færgen. Dette er naturligvis en betydelig investering. Men i en situation med stor arbejdsløshed må man se på den beskæftigelsesmæssige effekt og de beløb, der kan spares i understøttelse.

På den baggrund mener jeg, at ministeren hurtigt må optage forhandlinger med de involverede kommuner med henblik på at få projektet fremmet.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olsen):

Spørgsmålet om en ny færgerute mellem Nordsamsø og Århus blev drøftet i den arbejdsgruppe om Samsøs trafikbetjening, som blev nedsat i maj måned sidste år, og som

fremkom med en rapport i september 1977. I arbejdsgruppen var der repræsenteret Samsø kommune, Århus amtskommune, DSB og det private rederi Grau, der jo besejler ruten Hov-Sælvig. Drøftelsen skete på baggrund af et projekt, som Samsø kommune har ladet udarbejde med den hensigt at undersøge mulighederne for en fremtidig færgeforbindelse mellem Samsø og Jylland som et alternativ til de eksisterende ruter.

Som anført af hr. Freddy Madsen viser undersøgelserne, at etablering af en færgerute fra Nordsamsø til Jylland vil kræve betydelige investeringer, nemlig ca. 17 mill. kr. i havneanlæg og ca. 50 mill. kr. i færgemateriel. Hertil kommer investeringer i nødvendige vejanlæg til færgehavnen på Samsø, hvis størrelse mig bekendt ikke er beregnet endnu. De årlige driftsomkostninger på en sådan rute er anslået til ca. 11 mill. kr. Det skal dog tilføjes, som det også anføres i arbejdsgruppens rapport, at driftsomkostningerne på færgen skønnes at være ca. 20 pct. højere end de ca. 10 mill. kr., der nævnes i undersøgelsen.

Der må således flere tilbundsgående beregninger til, før der kan tages stilling til projektet, idet de nuværende beregninger antyder, at projektet ikke vil kunne svare sig på privatøkonomisk basis. Efter min opfattelse er der i hvert fald ikke tale om en løsning på kortere sigt, idet projektet kun er på et forberedende stade uden nogen stillingtagen til, hvem der skal stå for den daglige drift, og hvem der skal bære omkostningerne ved projektets gennemførelse. Det var da også den konklusion, man nåede frem til i arbejdsgruppen.

Man skal ligeledes gøre sig klart, at en gennemførelse af projektet må forventes at medføre lukning af øvrige ruter mellem Samsø og Jylland – det vil i givet fald sige ruten mellem Sælvig og Hov – og det er vanskeligt at se, at det skulle være rigtigt at oprette en ny rute mellem Samsø og Jylland, når der i forvejen findes en rute med høj frekvens.

Må jeg føje til, at så vidt jeg har kunnet læse i dagspressen i dag, er der forskellige initiativer, gående ud på at dette spørgsmål vil blive drøftet i amtsrådet, og jeg venter naturligvis med megen interesse på, hvad resultatet bliver af disse drøftelser.

Freddy Madsen (DKP):

Jeg må sige delvis tak til ministeren for hans indstilling, idet jeg forstår, at der ikke er nogen umiddelbar afvisning af, at der her er en løsning, som kan bruges. Det er i og for sig også en imødekommende over for ministeren, at jeg har rejst dette spørgsmål, idet jeg forstår de vanskeligheder, han har over for det i og for sig rimelige krav, som er fremkommet fra Samsøs befolkning om, at man skal opretholde den meget omkostningskrævende rute imellem Kolby Kås og Århus. Her var en mulighed, som kunne løse en række af disse problemer. Her kunne vi komme ned på en sejtid på 50 minutter. Vi kunne få frekvenser på en færgefart, som ville betyde, at både med hensyn til skoleuddannelse og med hensyn til erhvervsarbejde og andre ting kunne dette betydelige øsamfund få en løsning, som på lang sigt ville være til gavn for øen og også til gavn for det, som vi vel alle sammen er enige om at vi skal bevare omkring disse øsamfund.

Når jeg kun kunne sige delvis tak, er det, fordi jeg synes, ministeren stiller sig lidt for negativt over for muligheden af en hurtig gennemførelse. Nu siger ministeren: ja, men der er jo en færgerute i forvejen, og så går det ud over den. Det kan jeg slet ikke forstå at ministeren for DSB kan beklage. Der er jo ikke nogen – ud over samsingerne – som ser med sorgmodighed på, at et privat færgerederi udkonkurrerer DSB på ruten. Så hvis DSB, og sådan forestiller jeg mig det, kunne overtage færgefarten mellem Nordsamsø og Århus, må man jo, sådan som tingene er stillet op i forhold til Grau-rederiet, acceptere den kapitalistiske konkurrences betingelser, nemlig konkurrencen fra DSB. Det går ofte den modsatte vej.

Vi skal også have ind i billedet, at der skal betydelige investeringer til at opretholde den private rute, og her får man altså en dårlig rute, der kræver lang kørsel til de store bysamfund.

Jeg synes alt i alt, Nordsamsø-ruten er en god løsning, og jeg vil gerne bede ministeren om en positiv tilkendegivelse af, at hvis grundlaget er til stede, så vil ministeren også gå positivt ind i overvejelserne.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Ole-

Jeg ville hellere end gerne være positiv, både over for det problem, hr. Freddy Madsen her rejser, og over for en lang række andre trafikale problemer, der eksisterer rundt om i landet, men vi bliver i regeringen nødt til efter et stærkt ønske fra et flertal i dette folketing at fastholde nogle givne økonomiske rammer, både når det drejer sig om muligheden for at investere, og også når det drejer sig om de driftsmæssige rammer.

Det, der nu ligger, når det drejer sig om Jyllandstrafikken fra Samsø, er jo, som jeg havde lejlighed til at sige over for samsingerne for nylig, at udviklingen klart har vist et faldende passagertal – det gælder også biler og lastbiler – fra Kolby Kås til Århus og et meget stærkt stigende passagertal fra Sælvig og over til Hov. Det afgørende er, at DSB har det overordnede ansvar for trafikbetjeningen som sådan, og derfor har jeg foreslået, at der bliver nedsat et internt udvalg, der kan følge og vurdere den nye ordning, der træder i kraft til næste år.

Når det drejer sig om, hvad der på længere sigt kan ligge af muligheder, så tør jeg ganske simpelt ikke her stå og udstede garantier eller stille mig så positivt, at det kan opfattes som en garanti. Udviklingen må fortælle os, hvordan vi kan få klaret problemerne. Jeg vil dog gerne give det tilsagn, at når et forslag er kommet frem, som det er sket fra Samsø kommune, så har det krav på at blive ordentligt undersøgt. Der er altså nogle sider af sagen, der endnu ikke er tilstrækkelig undersøgt, og jeg forventer som sagt også at høre, hvilken holdning man har i amtsrådet.

Freddy Madsen (DKP):

Jeg mener, at det sidste tilsagn fra ministeren om dog at undersøge sagen, når Århus amtsråd har vurderet den, er så positivt, som ministeren kan gøre det på nuværende tidspunkt.

Men jeg vil godt sige om et par af de argumenter, som ministeren fremfører, og som jeg også ved at han er blevet konfronteret med under sit ophold på Samsø, at der er ikke nogen saglig sammenligning mellem Hov-ruten og så ruten til Kolby Kås. Omvendt, hvis man skulle foretage en sammenligning mellem de muligheder, der lå i en ny rute til Nordsamsø, og så Hov-ruten, så føler

[Freddy Madsen]

jeg mig helt overbevist om, at med den meget kortere sejltid med øgede frekvenser ville Hov-ruten ikke have nogen som helst mulighed over for en sådan Nordsamsølinje.

Det er rigtigt, at der er tale om betydelige investeringer, det har jeg også anført; men set i forhold til så meget andet af det, vi laver, er de nu ikke så overvældende. Det er altså 16 mill. kr. til et havneanlæg i denne arbejdsløshedstid. Og regeringen regner jo med, at krisen varer indtil 1985, så selv på lidt længere sigt ville der være ganske betydelige midler sparet i arbejdsløshedsunderstøttelse under gennemførelse af et sådant projekt, f.eks. som beskæftigelsesarbejde. Det samme gælder spørgsmålet om færgerne. Så vidt jeg erindrer, indgik der i regeringens sidste beskæftigelsesplan – den del af den, vi understøttede – en række skibsbygninger til staten, både til DSB og også til andre statsforetagender. Selv om der er tale om en lidt stor investering i dette projekt, så vil der faktisk være god mening i at foretage en sådan investering i en arbejdsløshedsperiode. Det ville være forholdsvis billigt for samfundet. Man skal også regne med, at man ville spare en række investeringer, der nødvendigvis må foretages i forbindelse med den private færgerute.

Derfor vil jeg appellere til ministeren om, at han ikke ser på det som et forslag på den helt lange sigt. Det, han taler om, skal i virkeligheden foregå nogenlunde hurtigt, og de undersøgelser, som jeg er enig i skal foretages, og som jeg altså har fået positivt tilsagn om, må kunne foretages forholdsvis hurtigt.

Lowzow (KF):

Jeg er meget forbavset over den udvikling, sagen har taget her i dag. Jeg finder, det må give anledning til, at ministeren ændrer hele sin stillingtagen til trafikken på Samsø. Hvis det virkelig er sådan, at der ikke er truffet endelig beslutning om disse forhold i ministeriet og alle forhold ikke er tilbunds-gående undersøgt – og det må de jo ikke være, når ministeriet mener, at det kan være rigtigt at lave nye undersøgelser – så bør ministeren her i dag meddele, at beslutningen om at stoppe trafikken på Kolby Kås-Århus hermed er lagt til side foreløbig. For ellers lokker vi en privat færgerute ind i en disposition, som man kan komme til at hænge på –

en økonomisk investering, som enten staten må dække bagefter, eller som manden må tage smerten for. Samtidig nedlægger man DSB-ruten i en kort periode, indtil dette kan blive aktuelt bagefter, i stedet for at opretholde den – det er et spørgsmål, om det overhovedet koster så meget – i nogle få år, indtil denne beslutning kan tages.

Jeg mener, ministeren i fortsættelse af det svar, der er givet her i dag, bør meddele samsingerne, at hermed er der samtidig taget afstand fra en endelig beslutning om at afbryde Kolby Kås-Århus.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Jeg går ud fra, at hr. Lowzow ikke havde lejlighed til at høre mit første svar; i hvert fald bærer det indlæg, hr. Lowzow her kommer med, meget tydeligt præg af, at hr. Lowzow ikke har haft den mulighed. Derfor skal jeg gerne over for hr. Lowzow gentage, hvad jeg meget tydeligt har sagt i mit første svar og også gentaget i det andet i en vis udstrækning.

For det første sagde jeg, at den ordning, som jeg var til møde om på Samsø, træder i kraft fra maj måned næste år, og det er ud fra dette, det private rederi har disponeret, bl.a. ved at kontrahere en tredje og en større færge.

Dernæst refererede jeg mit svar til en arbejdsgruppe, hvis rapport også indeholdt Samsøs forslag til en nordgående linjeføring over til Århus, og jeg stillede her spørgsmålstegn ved forskellige af de talangivelser, der her var anført, og sagde, at der i hvert fald ikke var tale om en tilbunds-gående undersøgelse af disse ting.

Endelig tillod jeg mig at sige, at jeg i et dagblad i dag har set, at der i amtet har været tale om initiativer for at drøfte denne sag. Jeg går ud fra, at hr. Lowzow er enig med mig i, at hvad der kommer fra et amt – jeg ved ikke, hvordan forhandlingerne vil gå i amtet – det er ikke bare noget, som staten skal afvise.

Men tilbage står, at den beslutning, der er blevet truffet, og som man har disponeret efter, vil blive fastholdt – med det ansvar, som DSB og staten har for det overordnede, når det drejer sig om trafikken til og fra Samsø.

Langsted (CD):

Det, jeg gerne supplerende vil spørge ministeren for offentlige arbejder om, er følgende: med hvilken lovhjemmel ophører driften på Samsø-Århusruten nu? Jeg vil betragte det som en normal statsbanerute, hvor man skal have lovhjemmel for at ophøre med driften, både hvad angår passagerer og gods.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Jeg kan sige til hr. Langsted, at jeg meget nøje har undersøgt hos mine juridiske rådgivere, hvad der var det formelt rigtige i denne sag, og jeg har fået det entydige svar, at her er ikke tale om et lovforslag, der skal fremsættes i Folketinget, men om dispositioner inden for de rammer, som DSB arbejder inden for, altså på hver finanslov, der bliver vedtaget. Jeg mener, at den side af sagen er tilstrækkeligt afklaret.

Hermed sluttede spørgsmålet.

6) Til udenrigsministeren af:**Steen Folke (VS):**

»Finder ministeren det passende at gennemføre et officielt besøg i Danmark af udenrigsminister Moshe Dayan, kort tid efter at Israel har invaderet Libanon, og på et tidspunkt hvor der stadig er israelske besættelsestropper i Libanon?« (Spm. nr. 775).

Skriftlig begrundelse.

Udenrigsminister Dayans planlagte besøg i Danmark den 16.-18. maj kan dårligt undgå at blive fortolket som en faktisk accept af den fornyede israelske aggression. Denne aggression er vel at mærke ikke noget beklageligt tilfælde, men ligger i konsekvent forlængelse af Israels hidtidige politik over for den oprindelige palæstinensiske befolkning, som blev fordrevet ved oprettelsen af den sionistiske stat Israel. VS protesterer derfor på det skarpeste mod Dayans besøg i Danmark.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Spørgsmålet vil blive besvaret af ministeren for offentlige arbejder.

Steen Folke (VS):

Den 14. marts invaderede Israel Sydlibanon med op imod 30.000 soldater. Siden har Israel gennemført massive ødelæggelser i området og dræbt hundredvis af mennesker, de fleste civile, mænd, kvinder og børn. Bl. a. er flygtningelejren Razidieh blevet bombet og totalt ødelagt, og det er blevet afsløret, at Israel ligesom amerikanerne i Vietnam har anvendt fragmentationsbomber – bomber, som alene har til formål at dræbe og lemlæste så mange som muligt.

Trods FN's fordømmelse af besættelsen har Israel den dag i dag ikke trukket sine tropper ud af landet.

På den baggrund vil jeg protestere på det skarpeste imod, at den danske regering finder det passende at gennemføre et officielt besøg af Israels udenrigsminister Dayan. Dette kan ikke undgå at blive fortolket som en faktisk accept af den fornyede israelske aggression. Det er i øvrigt en beklagelig kendsgerning, at den danske regering og socialdemokratiet gennem årene har været blandt den sionistiske stats sikreste støtter.

Jeg vil understrege, at Israels seneste aggression ikke er noget beklageligt tilfælde, men ligger i konsekvent forlængelse af Israels hidtidige politik over for den oprindelige palæstinensiske befolkning. En del af denne befolkning blev fordrevet ved den sionistiske stat, Israels, oprettelse, og mange har nu i årtier levet i flygtningelejre i de omkringliggende lande. Andre lever som undertrykt mindretal i Israel, diskrimineret af den sionistiske stat.

Udenrigsminister Dayan er medlem af en regering, som gør, hvad den kan for at opretholde og befæste undertrykkelsen af palæstinenserne både inden for og uden for Israels grænser, og som ikke betænker sig et sekund på at bruge tanks og jagerbombere hertil.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Regeringen tilstræber en dialog med begge parter i konflikten i Mellemøsten. Kun gennem kontakter med såvel Israel som de arabiske lande, hvorunder vi fremfører vore velkendte og, synes jeg, velafbalancerede synspunkter på konflikten, kan vi gøre os håb om at kunne yde et bidrag til en fredelig løsning.

[Ministeren for offentlige arbejder]

Siden udenrigsminister K. B. Andersens officielle besøg i Israel i 1972 – for øvrigt kort efter et officielt besøg i Egypten – har den israelske udenrigsminister haft en stående invitation til at aflægge et genbesøg i Danmark. Af forskellige grunde er det først nu lykkedes at gennemføre dette besøg.

Som udtryk for regeringens ønske om en dialog med begge konfliktens parter kan jeg ved denne lejlighed erindre hr. Steen Folke om, at udenrigsminister K. B. Andersen sidste år aflagde officielt besøg i Syrien, og at yderligere besøgsudveksling mellem Mellemøstkonfliktens arabiske parter er under forberedelse.

I begrundelsen for sit spørgsmål henviser hr. Steen Folke til, at udenrigsminister Dayans besøg dårligt kan, som det siges, »undgå at blive fortolket som en faktisk accept af den fornyede israelske aggression«. Jeg må afvise denne udlægning og i den forbindelse henvise til de udtalelser, som udenrigsministeren fremsatte den 15. marts i år, altså umiddelbart efter den israelske aktion i Libanon. Udenrigsministeren gengav disse udtalelser her i folketinget den 29. marts i år som et led i et svar på et spørgsmål.

Til slut vil jeg gerne fremhæve, at regeringen støtter de resolutioner, FN's sikkerhedsråd har vedtaget om oprettelse af den midlertidige FN-styrke i Libanon. Vi forventer, at alle parter efterlever disse sikkerhedsrådsresolutioner.

Steen Folke (VS):

Jeg vil godt begynde med at beklage, at udenrigsministeren på grund af selskabeligt samvær med udenrigsminister Dayan ikke kan afse tid til at besvare netop dette spørgsmål. Jeg mener ikke, ministeren for offentlige arbejder kom med noget reelt svar på mit spørgsmål.

Ministeren sagde, at det, man gjorde, var blot at etablere en dialog med begge parter. Det er klart, at et officielt besøg fra Israels udenrigsminister, aflagt netop nu, næppe af den anden part i sagen bliver betragtet som blot et udmærket træk som et led i den dialog, man lægger vægt på.

I øvrigt ville jeg godt for ligesom at anskueliggøre problemet sige: ville ministeren også finde det rimeligt at invitere hr. Vorster fra Sydafrika for at indgå i en dialog med

ham på nuværende tidspunkt? Ville man ikke finde, at der var problemer i det? Jeg siger ikke, at situationen i Israel er den samme som i Sydafrika. Der er selvfølgelig væsentlige forskelle, men der er i øvrigt også nogle ligheder. Der foregår faktisk en diskrimination og undertrykkelse i begge lande, udøvet af staterne.

Jeg synes, ministeren bliver nødt til at tage stilling til den reelle problemstilling, som er, at man inviterer en fremtrædende repræsentant for en stat her til landet, en stat, som for øjeblikket er i færd med at udføre en aggression på et nabolands territorium. Jeg mener ikke, at dette med rette kan opfattes som blot et forsøg på at føre en rimelig dialog. Jeg mener helt klart, det må ses i forlængelse af socialdemokratiets og regeringens hidtidige politik, som har været at støtte Israel meget stærkt i denne konflikt. Selv om man gerne ser en løsning på problemerne, så har regeringen og socialdemokratiet utvetydigt stået på den israelske side.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olsen):

Jeg kan forstå, at hr. Steen Folke er lidt utilfreds med, at udenrigsministeren ikke har skubbet sin – hvad var det der blev sagt – selskabelige sammenkomst til side for at komme ind og svare på et spørgsmål, som hr. Steen Folke har stillet her i folketinget. Jeg mener mig berettiget til at sige, at for at noget sådant skal ske, må et spørgsmål have en særlig kvalitet, og jeg synes altså nok, at sammenligningen med Vorster fortæller om den manglende kvalitet, der ligger i hele spørgsmålet og i den betragtningsmåde, som hr. Steen Folke i øvrigt har anlagt i det, han har sagt. Jeg kan kun henvise til det, jeg svarede i første omgang.

Melchior (CD):

Idet jeg vil takke for det svar, ministeren har givet, skønt jeg ikke har stillet spørgsmålet, vil jeg gerne erindre om, at da jeg sidst i spørgetiden for nogle uger siden stillede spørgsmål til den da tilstedeværende udenrigsminister i forbindelse med spørgsmål om Mellemøsten, fik jeg ikke svar på mine meget nøje formulerede spørgsmål, men udenrigsministeren sagde til mig, at jeg skulle overve-

[Melchior]

je, om jeg tjente den sag, som jeg gerne ville tjene.

Det er klart, at jeg havde overvejet dette og også har overvejet det i dag. Der er kun én sag, jeg ønsker at tjene, og det er, at Danmark skal føre den rigtigst mulige udenrigspolitik. Det er også det, der er baggrunden for det tillægsspørgsmål, jeg gerne vil rette her til den fungerende udenrigsminister – nej, det må man vist ikke engang sige til den minister, der repræsenterer udenrigsministeren.

Der er jo tale om, hvad der er sket i Libanon, og jeg kunne ikke undgå at bemærke, at ministeren benyttede ordet aktion i Libanon. Derfor vil jeg gerne spørge, om ministeren kender udtrykket og begrebet Al Fatah-land. Og om jeg har opfattet situationen rigtigt, at regeringen i Libanon havde trukket såvel sine militærstyrker som sine politistyrker bort fra den sydlige del af Libanon, nemlig den op til Litani-floden, og ladet andre styrker importere våben og oprette depoter og træningslejre, bl. a. også i den landsby, der blev nævnt her før, våben og foranstaltninger, der havde det klart erklærede formål at angribe og ødelægge Israel. Mit spørgsmål går på, om man er vant til, om ministeren har kendskab til fra andre lande, at et land stiller et grænseområde af sit territorium til rådighed for andre, trækker sine egne sikkerhedsstyrker tilbage og tillader angreb på nabostaten fra dette territorium. Er det noget, som ministeren kender fortilfælde til? Giver det ikke den israelske aktion over for Libanon en ganske særlig note, at det drejede sig om dette Al Fatah-land? Dette navn er ikke en israelsk opfindelse.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Jeg må være hr. Melchior svar skyldig. Jeg kan ikke her på stedet fremdrage et fuldstændig parallelt tilfælde, men vil blot om det grundlæggende i det problem, vi her diskuterer, sige, som udenrigsministeren også udtalte den 15. marts 1978, at det, det drejer sig om, er ikke at finde løsninger gennem forskellige terrorvirksomheder af den ene eller den anden slags. Det, det må dreje sig om, er, at vi når frem til forhandlingsløsninger, og her synes jeg, man har grund til at nære optimisme, når man ser den mulighed, som FN har

haft og har udnyttet, således at man har kunnet få stabiliseret en ellers temmelig kaotisk situation i Libanon.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Fra ministre er modtaget besvarelse af skriftlige spørgsmål.

Spørgsmål stillet af følgende medlemmer af Folketinget er sammen med besvarelserne heraf optrykt i Folketingstidende nedenfor:

Brusvang: spm. nr. 692.

Steenholdt: spm. nr. 746 og 747.

Børge Møller: spm. nr. 753.

Dohrmann: spm. nr. 754.

Yvonne Herløv Andersen: spm. nr. 755.

Jørgen Junior: spm. nr. 767.

Til *justitsministeren* (20/4 78) af:

Brusvang (CD):

»Vil ministeren medvirke til en forenkling af administration af syn og registrering af køretøjer og campingvogne med omgående virkning?«

(Spm. nr. 692).

Begrundelse.

Justitsministeren har i sit svar til spørgeren af 12. april 1978 på spørgsmål nr. 628 erkendt, at der bl. a. på grund af manglende personale ved statens bilinspektion visse steder i landet er opstået urimeligt lange ventetider, som kan have til følge, at personer, der i disse måneder foretager indkøb af f. eks. campingvogne, ikke vil kunne få disse indregistreret til brug i sommerferien. Spørgeren har endvidere noteret sig, at ministeren overvejer en ændring af reglerne for godkendelse af sammenkobling af bil og påhængskøretøj, men forudsiger, at disse nye regler først vil kunne finde anvendelse i løbet af et par måneder, det vil sige i realiteten først, når den egentlige sæson er næsten forbi.

På denne baggrund beder spørgeren ministeren overveje, hvorvidt ministeren mener at kunne gå ind for et eller flere af de nedenfor i begrundelsen specificerede konkrete forslag,

[Brusvang]

som skønnes at kunne lette situationen, og som formentlig kan gennemføres ret så omgående.

1. Man kan midlertidigt vende tilbage til begrebet forevisning af biler, der allerede er synet og godkendt med trækkrug, i stedet for som nu gebyrfrit syn selv 8 dage efter første syn.

2. Man kan midlertidigt vende tilbage til begrebet forevisning af brugte campingvogne i stedet for gebyrfrit syn; dette vil omgående give en ganske betydelig aflastning af lastvognsbannerne, idet disse forevisninger kan klares administrativt og således ikke belaster banerne.

3. Syn af bil for sig med anførelse af, hvilken vægt bilen må trække henholdsvis med og uden bremses samt syn/registrering af campingvogn for sig, idet trækkrug, kobling og lys i dag er standardmonteret. Der er ved registrering af bil tegnet lovpligtig ansvarsforsikring for en hvilken som helst påhængsvogn, så man kan lade føreren være ansvarlig for, at påhængsvognens vægtgrænser overholdes. Det er jo også overladt til en lastvognschaufførs ansvar, at en lastbil ikke kører med overvægt.

4. Administrativ registrering af standvogne, så de ikke behøver at køres til syn. (Spørgsmålet henhører formentlig også under miljøministeren).

5. Endelig ville det være ønskeligt, om det generelt for automobilhandlere og forhandlere af campingvogne blev tilladt, at de over hele landet kunne træffe aftale med vedkommende inspektionssted om forudbestilling af tid, og således at denne forudbestilling ikke blev gjort betinget af opgivelse af stelnummer m. v., men alene var en forudbestilling på forhandlerens navn eller forhandleres prøveplader.

Besvarelse (9/5 78):

Justitsministeren (Erling Jensen):

Ad 1 og 2.

En såkaldt »forevisning« var ikke blot en rent administrativ operation, men en begrænset form for syn.

Eksempelvis kunne forevisningssituationen opstå, når en bil skulle godkendes som trækraft for en standardtypegodkendt campingvogn og bilen tidligere efter fremstilling til syn var blevet godkendt med trækanordning.

Ved forevisningen af bilen kontrolleredes på grundlag af oplysningerne i campingvognens typeattest/standardtypegodkendelse bl. a., om bilens tilkoblingsanordning og elektriske forbindelser passede sammen med campingvognens, og om køretøjerne kunne godkendes sammen under hensyn til gældende bestemmelser om vægt og dimensioner for sådanne vogntog.

Når kravet om »forevisning« ved registreringsbekendtgørelsen af 1977 blev ændret til et krav om syn, skyldes det bilinspektionens erfaringer med denne form for synsforretninger, hvor det ikke sjældent forekom, at bilen var behæftet med en eller flere åbenbare mangler på områder (f. eks. dæk, vinduesviskere, lygter m. v.), der ikke var omfattet af forevisningsproceduren.

I sådanne tilfælde måtte bilinspektionen enten afstå fra at påtale sikkerhedsmæssigt relevante, åbenbare mangler, eller bilinspektionen måtte kræve bilen fremstillet til et senere egentligt syn. Hertil kommer, at publikum i almindelighed nok opfattede forevisningen som et egentligt syn og derfor betragtede bilen som helhed som godkendt.

Justitsministeriet har derfor først og fremmest ud fra færdselssikkerhedsmæssige synspunkter skønnet det nødvendigt at lade kravet om »forevisning« afløse af et krav om et egentligt syn.

Ad 3.

Allerede med registreringsbekendtgørelsen af 1966 blev der – med bekendtgørelsens § 16, stk. 4 – på visse betingelser åbnet mulighed for uden syn at få godkendt én bil og en campingvogn sammen.

Denne mulighed er bibeholdt i registreringsbekendtgørelsen af 1977, § 24, stk. 3 og 4.

Forudsætningen for, at denne mulighed kan benyttes, er, at køretøjerne tidligere har været fremstillet til syn, og at fremstilleren i tilslutning dertil har anmodet om at få udstedt en koblingsattest/koblingsspecifikation, der gør det muligt for bilinspektionen at til-lade, »at spørgsmålet om godkendelse af sammenkoblingen afgøres, uden at hverken det trækkende køretøj (bilen) eller påhængskøretøjet (campingvognen) fremstilles til syn.«

[Justitsministeren]

I praksis har der imidlertid tilsyneladende ikke været større interesse fra publikums side for at benytte denne særlige ordning.

Ad 4.

I det af miljøministeriet udstedte campingreglement er det fastsat,

at campingvogne, der – f. eks. på grund af køretøjets størrelse (bredde) – *ikke kan registreres*, kan tillades at optage indtil 10 pct. af pladsen på campingpladser, der er omfattet af campingreglementet,

at campingvogne, der *kan registreres*, skal være registreret.

Disse bestemmelser er indført bl. a. for at undgå omgåelse af reglerne om sommerhusbebyggelse m. v.

Det er justitsministeriets opfattelse, at når en campingvogn skal registreres og bliver registreret (dvs. bliver forsynet med nummerplader), bør det kun kunne ske, såfremt det pågældende køretøj opfylder gældende bestemmelser om registreringspligtige køretøjers indretning og udstyr.

For påhængskøretøjers vedkommende er det hovedreglen, at sådanne køretøjer kun kan godkendes og registreres, såfremt det sker i kombination med et eller flere trækende køretøjer.

Da det imidlertid måtte forudses, at en del af de campingvogne, der blev registreringspligtige som følge af bestemmelserne i campingreglementet, var ejet af personer, hvis eventuelle bil ikke kunne godkendes som trækraft for den pågældendes campingvogn – fordi der ikke hidtil havde været behov derfor – har justitsministeriet i registreringsbekendtgørelsen af 1977 (§ 45, stk. 3) åbnet mulighed for, at »campingvogn kan ... registreres, uden at noget trækkende køretøj er ... registreret til sammenkobling med ... campingvognen.«

Ad 5.

Det er ikke alle synssteder i landet, der arbejder med en bestemmelse om, at bestilling af tid til syn kun kan modtages, såfremt der tillige gives oplysning om stelnummer eller registreringsnummer for det køretøj, der ønskes fremstillet til syn, men den for synsstedet ansvarlige bilinspektør har adgang til på eget initiativ at iværksætte en sådan bestemmelse, såfremt det skønnes at være hen-

sigtsmæssigt under hensyntagen til de lokale forhold, hvad angår ventetiden for tidsbestilte syn, omfanget af udeblivelser fra aftaler om tidsbestilte syn og hensynet til den bedst mulige udnyttelse af synsstedets kapacitet.

Som eksempel kan nævnes bilinspektionskreds Storkøbenhavn, hvor det blev skønnet nødvendigt pr. 1. januar 1978 at indføre krav om oplysning om stelnummer/registreringsnummer ved modtagelse af bestilling af synstid.

På daværende tidspunkt var ventetiden for tidsbestilte periodiske syn ca. 6 måneder og for tidsbestilte registreringssyn ca. 3 måneder. Disse ventetider er nu nedbragt til henholdsvis ca. 7 uger og ca. 4 uger.

I samme periode er omfanget af udeblivelser fra indgåede aftaler om tidsbestilte syn faldet fra ca. 50 pct. til ca. 16 pct.

Det er justitsministeriets opfattelse, at der med kravet om oplysning om stelnummer/registreringsnummer er opnået en stærkt tiltrængt begrænsning i omfanget af de i realiteten fiktive synsbestillinger, der både førte til meget lange ventetider for tidsbestilte syn og til en u hensigtsmæssig udnyttelse af den faktiske synskapacitet i et i forvejen hårdt belastet område, ikke mindst på grund af de særdeles mange udeblivelser fra indgåede aftaler om tidsbestilte syn.

Det skal tilføjes, at alle synssteder har fået pålæg om, at der som hovedregel skal »være adgang til også at fremstille køretøjer til syn uden forudgående tidsbestilling« ved etablering af venterække/venterækker, således at bl. a. produktionstab som følge af eventuelle udeblivelser kan imødegås ved at syne køretøjer fra venterækken.

Syn af køretøjer fra venterækken kan kun foretages, i det omfang det er muligt imellem de aftalte tidsbestilte syn og under skyldig hensyntagen til en rimelig afvikling af de øvrige nødvendige arbejdsopgaver ved synsstedet/bilinspektionskredsen. Erfaringerne fra bl. a. bilinspektionen i Storkøbenhavn viser dog, at det – uanset det fald i antallet af »udeblivere«, som kravet om stelnummer/registreringsnummer har medført – er muligt via »venterækken« at få synet køretøjer fra dag til dag.

Efter justitsministeriets opfattelse er der herefter ikke grundlag for at indføre særregler for campingvognbranchen.

Til *ministeren for Grønland* (28/4 78) af:

Steenholdt (Grønl.):

»Vil ministeren drage omsorg for, at post fra Grønland behandles som dansk indenlandsk post?«

(Spm. nr. 746).

Begrundelse.

Jeg har bragt i erfaring, at al post fra Grønland i udkarteringen i København behandles som udlandspost ved ankomsten til Danmark.

Dette har til følge, at der ofte kan gå særdeles lang tid fra postens ankomst til Danmark, og til den udbringes. Det ligger i sagens natur, at dette kan give anledning til mange gener, specielt ved vigtige forsendelser, hvor tiden er afgørende.

Besvarelse (10/5 78):

Ministeren for Grønland (Jørgen Peder Hansen):

Hr. Steenholdt har i sin begrundelse for spørgsmålet anført, at han har bragt i erfaring, at al post fra Grønland i udkarteringen i København behandles som udlandspost ved ankomsten i Danmark, og at dette kan medføre betydelige forsinkelser i udbringningen.

I denne anledning skal jeg indledningsvis gøre opmærksom på, at principielt behandles post fra Grønland til Danmark som indenlandsk post; men da der ikke beregnes moms i Grønland, og da der ikke er indbyrdes afhængighed mellem beregningen af afgifter til Den grønlandske Landskasse for afgiftsvarer og reglerne for punktafgifter i Danmark, skal alle forsendelser fra Grønland frembydes for toldvæsenet i Danmark i forbindelse med overleveringen fra Grønlands Postvæsen til det danske postvæsen. Dette gælder naturligvis ikke forsendelser, som udelukkende indeholder korrespondance.

Med henblik på en smidig og hensigtsmæssig forretningsgang er der med det danske postvæsen truffet følgende aftale:

Brevpost: Da der i sagens natur kun i ret begrænset omfang forsendes moms- eller afgiftspligtige varer i brevfor sendelser, bliver brevposten fra de større grønlandske poststationer fremsendt i postsække, der fra Kastrup lufthavn dirigeres direkte til Centralpostbygningen. Posten indgår ved midnatstid

efter ankomsten fra Grønland og foreligger til behandling sammen med i øvrigt foreliggende post. Forsendelser, der skønnes at indeholde varer til momsberedning, henholdsvis punktafgiftsberegning, fratages og overgives til toldvæsenet den følgende dag.

Pakkepost: I København dirigeres pakkeposten til Grønlands postkontor på Handelens Plads, hvorfra den den følgende dag dirigeres via det danske postvæsen til eftersyn hos toldvæsenet.

Som følge af trafikforholdene i Grønland er det påkrævet i København at føre kontrol med, at al pakkepost indgår. Denne kontrol kan med størst sikkerhed udføres af Grønlands postkontor, hvilket er årsagen til, at pakkeposten nødvendigvis må passere dette kontor inden afgivelsen til det danske postvæsen og toldvæsen.

I Ålborg afgives posten til toldberigtigelse umiddelbart efter modtagelse fra skib og udpakning.

Den beskrevne fremgangsmåde medfører den hurtigst mulige ekspedition af posten efter ankomst til Danmark, når henses til, at Grønlands postvæsen og det danske postvæsen i fællesskab har en forpligtelse til at medvirke til overholdelsen af de i Danmark gældende bestemmelser vedrørende beregning af moms og punktafgifter. Hovedreglen vil være, at brevpost fra Grønland vil være adressaten i hænde dagen efter ankomst (brevfor sendelser til København og nærmeste omegn) eller andendagen efter ankomsten (brevpost til den øvrige del af Danmark). Post, der efter gældende bestemmelser skal frembydes for toldvæsenet, det vil sige tungere brevfor sendelser og al pakkepost, vil være fremme tredjedagen efter ankomst.

Under de givne omstændigheder synes denne ordning at sikre, at posten fra Grønland i al almindelighed når sit bestemmelsessted inden for et såvel for afsender som modtager acceptabelt tidsinterval.

Til *ministeren for Grønland* (28/4 78) af:

Steenholdt (Grønl.):

»Vil ministeren tage skridt til at sikre grønlændere og danske med fast bopæl i Grønland gratis læge- og tandlægehjælp under ophold her i landet?«

(Spm. nr. 747).

[Steenholdt]

Begrundelse.

Grønlandere og danskere med fast bopæl i Grønland er sikret gratis læge- og tandlægehjælp i Grønland.

Når en grønlander eller en dansker med fast bopæl i Grønland opholder sig i Danmark, er vedkommende imidlertid uden for alle normale regler.

Ved akut sygdom er vedkommende afhængig af den danske midlertidige opholdskommunes regler og villighed til at yde hjælp.

Under rejser inden for EF-området gælder de normale EF-regler ikke for ovennævnte grupper, hvorfor man er henvist til private forsikringer.

Med de fortvivlende læge- og tandlægeforhold, som er herskende i Grønland, er store dele af befolkningen afskåret fra at have et normalt serviceniveau med hensyn til speciallæger og tandlæger, hvorfor de fleste, der har mulighed for at benytte Danmarks-ophold hertil, vælger at lade disse behandlinger foregå hernede og afholde udgiften af egen lomme.

Besvarelse (11/5 78):

Ministeren for Grønland (Jørgen Peder Hansen):

Under midlertidigt ophold i Danmark er personer med bopæl i Grønland sikret sygehjælp, dvs. læge-, tandlæge- og sygehusbehandling i henhold til regler, der er fastsat af henholdsvis socialministeriet og indenrigsministeriet.

I medfør af socialministeriets bekendtgørelse nr. 118 af 17. marts 1976 har personer, der har bopæl i Grønland, under midlertidigt ophold her i landet ret til sygesikringslovens ydelser i tilfælde af pludselig opstået eller forværret sygdom, ulykkestilfælde og lignende. De pågældende stilles på samme måde som gruppe 1-sikrede medlemmer af den danske sygesikring, hvilket betyder, at patienterne får gratis lægehjælp, herunder også speciallægehjælp efter de almindelige regler herom. Desuden stilles patienterne på samme måde som sygesikringsmedlemmer ved køb af lægeordineret medicin, dvs. at de kun skal betale forskellen mellem prisen og det tilskud, der eventuelt ydes til medicinen.

Med hensyn til tandlægehjælp bemærkes, at de danske opholdskommuner generelt for-

står udtrykket »pludselig opstået sygdom« meget snævert og derfor alene yder delvis refusion i forbindelse med behandling af tandbylder, knækkede tænder og lignende.

I medfør af indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 60 af 6. marts 1975 har personer med bopæl i Grønland ret til ydelser efter lov om sygehusvæsenet og lov om svangerskabshygiejne og fødselshjælp i tilfælde af pludselig opstået sygdom, barsel m. v. eller pludselig forværring af kronisk lidelse. Sygehusbehandlingen ydes gratis i den midlertidige opholdskommune.

Skole- og uddannelsessøgende med bopæl i Grønland har en videregående adgang til sygehjælp, idet de i medfør af de 2 ovenfor nævnte bekendtgørelser fuldt ud ligestilles med herboende personer. Dette betyder bl. a., at de pågældende forsynes med sygesikringsbevis.

De ovennævnte danske regler forudsætter, at sygdommen opstår under opholdet i Danmark. Er der derimod tale om en sygdom, som er opstået i Grønland, gælder bestemmelserne i ministeriet for Grønlands sygehjælpsbekendtgørelse nr. 597 af 5. december 1974.

Jeg finder indledningsvis anledning til at anføre, at de tilbud, det grønlandske sundhedsvæsen giver til personer med bopæl i Grønland, efter min opfattelse stort set må anses for tilfredsstillende. Der er en rimelig dækning med sygehuse og sundhedspersonale, herunder læger, og til landshospitalet i Godthåb er knyttet kirurgiske, medicinske og psykiatriske speciallæger. I øvrigt rejser læger inden for andre specialer hvert år til Grønland for at give konsultationer. Hvis patienterne har lidelser, der ikke kan behandles i Grønland, henvises de, uden at det medfører udgifter for dem, af landslægen til behandling på sygehus i Danmark.

Desuden kan distriktslægerne i Grønland henviser patienter, der skal på ferie m. v. i Danmark, til behandling for en lidelse, som ikke eller kun vanskeligt kan behandles i Grønland. De pågældende vil ved ministeriets mellemkomst blive henvist til behandling på et af de sygehuse, der modtager patienter fra Grønland, dvs. i almindelighed kun sygehuse i Storkøbenhavn, med rigshospitalet som det centrale behandlingssted. Behandlingen er uden udgift for patienterne.

[Ministeren for Grønland]

På grund af den prioritering, der i de senere år har været nødvendig af ministeriets bevillinger, herunder også inden for sundhedsvæsenet, har ministeriet i almindelighed ingen mulighed for at betale for behandling hos speciallæger eller på kommunale sygehuse uden for Storkøbenhavn, ligesom det heller ikke er økonomisk muligt at refundere patienterne eventuelle rejseudgifter mellem opholdsstedet og behandlingsstedet i Storkøbenhavn.

Patienter, der midlertidigt opholder sig uden for Sjælland, vil derfor i et vist omfang foretrække selv at afholde udgifterne til behandling på opholdsstedet.

Der synes således ikke at være anledning til, at jeg tager skridt til at sikre personer med bopæl i Grønland yderligere med hensyn til sygehjælp under opholdet i Danmark. Det er min opfattelse, at den omstændighed, at sygehjælp er gratis i Grønland, ikke begrundet, at personer med bopæl i Grønland, der midlertidigt opholder sig hernede, skal stilles bedre end gruppe 1-medlemmer af sygesikringen, der som bekendt – ud over det bidrag der ydes over skatten – selv må afholde en vis del af udgifterne til bl. a. medicin og tandbehandling.

Derimod vil jeg erkende, at muligheden for tandbehandling under midlertidigt ophold i Danmark ikke er tilfredsstillende, især når det tages i betragtning, at muligheden for tandbehandling i Grønland ikke er på højde med den mulighed, man har, når man er bosat i Danmark. Ministeriet overvejer forskellige muligheder for at afhjælpe de utilfredsstillende tandbehandlingsforhold, men der må ved et groft skøn regnes med en merudgift på 2–3 mill. kr., såfremt ministeriet skal refundere patienter, der får deres tænder ordnet under et ophold i Danmark, den del af regningen, der svarer til sygesikringsandelen. Såfremt ministeriet skulle afholde udgifter ved tandbehandlingen under ophold i Danmark, ville ovennævnte beløb blive mangedoblet. Det har også indgået i overvejelserne, hvorvidt man skulle søge at løse problemet gennem en forsikring tegnet i fortsættelsesygekassen »Danmark«. Det må imidlertid erkendes, at det er meget vanskeligt at nå frem til en rimelig løsning inden for de økonomiske rammer, der er til rådighed for sundhedsvæsenet, hvis væsentligste opgave

må være at give tilbud til de personer, der er bosat og varigt opholder sig i Grønland.

Det er korrekt – som anført af spørgeren – at personer med bopæl i Grønland under ferierejser i et EF-land ikke er sikret på samme måde som personer med bopæl i Danmark. For sidstnævnte personers vedkommende virker sygesikringsbeviset som rejse-sygesikring under ferierejser, ikke blot i EF-landene, men i hele det geografiske Europa. Ud over udgifter til lægehjælp m. v. i det pågældende land giver rejse-sygesikringen også adgang til lægeordineret hjemtransport.

Personer med bopæl i Grønland har ikke og kan heller ikke få et midlertidigt sygesikringsbevis, idet retten til sygesikringsbevis ifølge sygesikringsloven er knyttet til bopæl i Danmark. Eneste undtagelse herfra er særbestemmelser om, at skole- og uddannelsessøgende har ret til at få et sygesikringsbevis.

Derimod kan der til rejsende fra Grønland udstedes en såkaldt blanket E 111, som også benyttes i de andre EF-lande samt i Danmark, når sygesikringsbeviset ikke kan anvendes, fordi det drejer sig om forretnings- og erhvervsrejser eller ferierejser ud over 2 måneder.

Blanket E 111 kan udstedes til alle lønmodtagere og pensionister og deres familie og giver til en vis grad samme adgang til sygehjælp i opholdslandet som sygesikringsbeviset. Det bemærkes, at hjælpen ydes efter opholdslandets regler, som er forskellige i de enkelte EF-lande. Desuden må den rejsende altid tegne hjemtransportforsikring, idet E 111 ikke giver adgang til hjemtransport ved sygdom eller død.

Til *justitsministeren* (28/4 78) af:

Børge Møller (FP):

»Er Ålborg politis behandling af en sagesløs trafikant den 27. januar 1977 på hovedvej A 11 udtryk for den retsbeskyttelse og tryghed for den enkelte borger, som ministeren vil garantere den danske befolkning?«
(Spm. nr. 753).

Begrundelse.

Sagen drejer sig om en sagesløs trafikant med en så ringe alkoholpromille som 0,62, der klart ligger under den grænse, hvor myndighederne kan skride ind. Ikke desto min-

[Børge Møller]

dre anholdes den pågældende af to betjente torsdag den 27. januar 1977. Trafikanten, der naturligvis er upåvirket, ønsker, at misforståelsen klares med det samme ved at blæse i en ballon – men dette blev ham nægtet, og i stedet blev trafikanten kørt til Brovst sygehus, hvor blodprøve blev udtaget. Den pågældende læge har oplyst, at trafikanten ikke virkede beruset. Til trods herfor blev trafikanten hensat i detention i adskillige timer helt uden grund. Politiet nægtede endvidere trafikanten adgang til pr. telefon at kontakte sin familie.

Samme dag anholdt de samme to betjente en trafikant, der var reelt spirituspåvirket med en alkoholpromille på 1,68. Denne trafikant blev ligeledes ført til Brovst sygehus, hvor den pågældende af samme læge blev karakteriseret som beruset. Til trods herfor blev denne trafikant ikke hensat i detention, men løsladt umiddelbart efter afhøringen.

Denne meget klare forskelsbehandling viser mere end noget andet, at den ikke-spirituspåvirkede trafikant er blev udsat for en retsstridig behandling, alene som udslag af embedsmisbrug. Det er derfor af offentlig interesse at få oplyst ministerens stilling til sagen, herunder om det er den form for retstilstand og tryghed, som ministeren mener skal gælde for den enkelte borger.

Besvarelse (11/5 78):

Justitsministeren (Erling Jensen):

Politimesteren i Ålborg har i anledning af spørgsmålet oplyst, at politiet den 27. januar 1977 anholdt to personer, som blev sigtet for overtrædelse af færdselslovens bestemmelser om kørsel med motordrevet køretøj i spirituspåvirket tilstand. Begge de sigtede fik udtaget blodprøve til konstatering af alkoholkoncentrationen i blodet.

Den ene af de sigtede (A) blev af politiet skønnet påvirket af spiritus i middel grad, hvorfor han kortvarigt blev tilbageholdt af politiet. Det er senere konstateret, at sigtede havde en alkoholkoncentration i blodet på 0,62 ‰, og der er ikke senere rejst tiltale mod den pågældende.

Den anden sigtede (B) skønnede politiet påvirket af spiritus i let grad, hvorfor han efter afhøring blev løsladt. Det er senere konstateret, at den pågældende havde en alkoholkoncentration i blodet på 1,68 ‰, og

den pågældende er senere blevet domfældt for spirituskørsel. Politimesteren har om politiets behandling af de to sager oplyst, at polititjenestemændene ikke ved indbringelsen af de sigtede til politistationen havde kendskab til de nu kendte alkoholkoncentrationer. Spørgsmålet om tilbageholdelse af de nævnte motorførere måtte som følge heraf bero på en samlet vurdering af deres optræden m. v. Politimesteren har om de trufne afgørelser udtalt, at der ikke er grundlag for at kritisere det i sagerne udøvede skøn.

Justitsministeriet skal om dette spørgsmål anføre, at ministeriet efter retsplejelovens opbygning af anklagemyndigheden ikke har mulighed for at udtale sig om de konkrete sager. Eventuelle klager over politiets afgørelser må indgives til vedkommende regionale statsadvokat, hvis afgørelse senere kan indbringes for rigsadvokaten. Denne afgørelse kan herefter påklages til justitsministeriet. I begrundelsen for spørgsmålet anføres det, at den tilbageholdte blev nægtet telefonisk kontakt med sin familie. Den vagthavende politiassistent har om dette spørgsmål oplyst, at han ikke nu har konkret erindring om sagen. Det er samtidig oplyst, at man ved embedet følger den praksis, at tilbageholdte, som anmoder om, at hjemmet bliver telefonisk underrettet, altid får tilladelse hertil.

Det kan endelig oplyses, at A senere har klaget over politiets adfærd ved den nævnte lejlighed. Sagen har været behandlet i lokalnævnet, som traf bestemmelse om, at der ikke skulle foretages videre undersøgelse i anledning af klagen. Justitsministeriet har senere efter en gennemgang af sagen givet udtryk for, at der ikke var grundlag for at kritisere de implicerede polititjenestemænds adfærd ved den nævnte lejlighed.

Til *indenrigsministeren* (2/5 78) af:

Dohrmann (FP):

»Vil ministeren omgående indlede en nærmere, hurtig og uvildig undersøgelse af arbejdsforholdene på Haderslev sygehus, således at patienterne ikke fortsat skal bruges som gidsler i den faglige konflikt, som i længere tid har verseret mellem ledelsen og rengøringspersonalet?«

(Spm. nr. 754).

Begrundelse.

[Dohrmann]

Der henvises til den uværdige måde, patienterne i Haderslev er blevet behandlet på som følge af konflikten. Mange ikke-færdigbehandlede er midlertidigt blevet sendt hjem. Andre er blevet forflyttet til fjerntliggende sygehuse, hvilket bl. a. kan udelukke muligheden for besøg.

Efter spørgerens mening bør det ikke tage ret lang tid at bringe konflikten til ophør, således at sygehuset bliver benyttet til sit formål, nemlig helbredelse og lindring for syge mennesker.

Besvarelse (10/5 78):

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

På et møde i Åbenrå den 1. maj 1978 førtes en drøftelse om arbejdsnedlæggelsen blandt rengøringspersonalet på Haderslev sygehus mellem repræsentanter fra Sønderjyllands amtsråd og tillidsrepræsentanter fra rengøringspersonalet på Haderslev sygehus samt den lokale afdeling af Kvindeligt Arbejderforbund.

I mødet deltog endvidere repræsentanter fra Kvindeligt Arbejderforbunds hovedledelse og amtsrådsforeningen.

Resultatet af mødet blev, at rengøringspersonalet tirsdag den 2. maj 1978 genoptog arbejdet på Haderslev sygehus. Tilbageflytning af de patienter, der måtte flyttes på grund af konflikten, påbegyndtes straks i takt med rengøringen af lokalerne.

Da driften af Haderslev sygehus således igen er fuldt normal, finder indenrigsministeriet ingen anledning til at foretage sig noget i sagen.

Det bemærkes, at konflikten efter det for indenrigsministeriet oplyste ikke har berørt arbejde på sygehuset, der var livsvigtigt, uopsætteligt eller påkrævet for at undgå helbredstruende eller varigt førlighedstruende følger.

Til *socialministeren (2/5 78) af:*

Yvonne Herløv Andersen (CD):

»Vil ministeren overveje at tilføre Frihedsfonden økonomiske midler, således at den kan fungere, så længe der er behov for hjælp og støtte fra denne?«

(Spm. nr. 755).

Begrundelse.

Hurtig og effektiv hjælp til frihedskampens ofre ydes i dag af Frihedsfonden, der har speciel indsigt i de problemer, der opstår som følge af ophold i KZ-lejre osv.

Det forekommer derfor urimeligt at nedlægge Frihedsfonden, så længe ofre fra frihedskampen har brug for denne institution.

Besvarelse (9/5 78):

Socialministeren (Eva Gredal):

Frihedsfondens hovedopgave består i dag i at finde frem til personer, der opfylder betingelserne for at få erstatning efter lov om erstatning til besættelsestidens ofre, og at bistå sikringsstyrelsen med at foretage undersøgelser i verserende erstatningssager efter loven. Herudover hjælper fonden besættelsestidens ofre med rekreationsophold og børns videreuddannelse samt på en række andre felter.

Fonden har planlagt at ophøre med sin virksomhed i 1980.

Indtil 1970 blev fondens virksomhed finansieret udelukkende ved private bidrag.

I 1969 fik socialministeriet finansudvalgets tilslutning til, at der i perioden 1. april 1970 til 1. april 1980 ydes et årligt statstilskud på 500.000 kr. til Frihedsfondens arbejde. Beløbet er siden blevet forhøjet, således at det nu udgør 1.250.000 kr. årligt. Baggrunden for statstilskuddet er i første række fondens arbejde i forbindelse med loven om erstatning til besættelsestidens ofre.

Socialministeriet har ikke modtaget nogen henvendelse fra Frihedsfonden om, at fonden ønsker at fortsætte med sin virksomhed efter 1980. Såfremt socialministeriet modtager en sådan henvendelse, vil man overveje spørgsmålet om ydelse af tilskud efter 1. april 1980.

Til *forsvarsministeren (8/5 78) af:*

Jørgen Junior (FP):

»Kan der gives oplysninger om det såkaldte E-våben?«

(Spm. nr. 767).

Begrundelse.

I det nyudkomne tidsskrift Danske Tiden- de fortælles, at neutronbomben er forældet.

Som begrundelse herfor siges, at der er udviklet et såkaldt E-våben.

[Jørgen Junior]

Dette skulle angiveligt være udviklet i samarbejde mellem USA, Vesttyskland og Japan, idet muliggøre, at alle elektriske installationer sættes ud af funktion, hvilket selv sagt ville gøre konventionelle våben mere vigtige, end de er i dag.

Såfremt et våben som det beskrevne eksisterer, er det vel kun et spørgsmål om tid, førend det kommer til offentlighedens kendskab, og må vel i øvrigt betragtes som en lykke, idet mange af de nu eksisterende våbensystemer dermed ville være blevet uinteressante.

Besvarelse (12/5 78):

Forsvarsministeren (Søgaard):

Forsvaret er ikke bekendt med, at der skulle være udviklet et såkaldt E-våben med de i begrundelsen for spørgsmålet omtalte virkninger på elektriske installationer.

Man vendte herefter tilbage til dagsordenens punkt 3, der var:

3) Forespørgsel til landbrugsministeren:

Forespørgsel af Tang Sørensen (FP), Halvgaard (FP) og Glistrup (FP).
(Forespørgsel nr. XXIV).

Forhandlingen genoptoges.

Jes Schmidt (CD):

Som det allerede er kommet til udtryk i flere taler, skønner jeg ikke, at det er en særlig nødvendig debat netop nu. Jeg føler heller ingen anledning til at gentage de synspunkter, som er blevet fremdraget af de talere, som var på talerstolen i formiddags, men jeg vil dog godt sige, at efter vor opfattelse har landbrugsministeren ved forhandlingerne i Bruxelles om landbrugspriserne haft en efter omstændighederne lykkelig hånd og fået beslutninger igennem, som vel kan kritiseres på enkelte punkter, som ikke alle kan være tilfredse med, men som man kan leve med, som det allerede er blevet sagt. Jeg synes, det må påskønnes, at en dansk landbrugsminister som øverste leder af disse forhandlinger i EF har opnået det, som under omstændighederne kunne opnås.

Vi må jo ikke glemme, at EFs historie er en kæde af kriser, den ene krise efter den

anden. Men de fleste af disse kriser har alligevel ført til, at man millimetervis kom et stykke længere frem til nytte for hele Fællesskabet – til trods for at man aldrig har kunnet tilfredsstille alle, idet ønskerne er større end mulighederne. Det er ikke så mærkeligt, at de enkelte regeringer kommer med ønsker og holder stejlt på ønsker og krav ved forhandlingerne i Bruxelles, fordi de jo hjemme i deres egne lande er udsat for en ikke helt ringe pression fra produktionsgrupperne og andre grupper. Også de nye landbrugspriser bærer ganske sikkert tegn på dette.

Nu skal jeg spare det høje ting for at gå ind i enkelte detailbetragtninger osv. og blot sige, at der efter min mening er behov for to ting i denne situation ikke kun fra dansk side, men også fra dansk side. Den ene er, at hvert af de ni lande inden for deres eget område bør bidrage til en større ansvarsfølelse over for EF, og denne ansvarsfølelse må indebære den erkendelse, at man ikke kan opnå en optimal opfyldelse af egne krav i dag og nu, men at der skal en udvikling til.

Det andet, som efter vor opfattelse er nødvendigt især her i Danmark, er, at der tages hensyn til landbrugets konkurrenceforhold og landbruget i de andre EF-lande. Vi ved alle – det er ikke noget nyt, jeg fortæller her – at den høje rente er en meget alvorlig belastning for de danske landmænd f. eks. i forhold til de tyske landmænd, som jo ikke skal betale mere end det halve af de renter, som vi må erlægge her i landet. Jeg ved godt, det er lettere at sige dette om renten end at ændre det og komme med forslag om, hvordan vi skal få renten ned, og det er bestemt ikke landbrugsministerens skyld, men det er et faktum, vi må fastholde, hvis vi vil komme til en retfærdig bedømmelse af situationen.

Noget andet er, at vi står i en situation, hvor vi atter har behov for en revision af kapitalvindingsskatten. Da vi fik den for 2 år siden, hjalp den, men i mellemtiden er udviklingen løbet så stærkt, at en ny revision efter vor opfattelse er en absolut nødvendighed.

Det sidste, som efter vor opfattelse belastet det danske landbrug konkurrencemæssigt, er denne særskat, som hedder amtsgrundskyld. Jeg kan ikke se noget rimeligt i, at amtsgrundskylden skal bæres i det væsentlige af det danske landbrug, mens det er hele befolkningen, der nyder godt af disse skatter: